

Vammaispalvelulain mukaisen
liikkumisen tuen soveltamisohje
Pohjois-Savon hyvinvointialueella
19.5.2025 alkaen

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta
19.5.2025 § 53

Vammaispalvelut

Sisällys

1 VAMMAISPALVELULAIN MUKAISEN LIIKKUMISEN TUEN JÄRJESTÄMINEN	3
2 LIIKKUMISEN TUEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET	4
3 LIIKKUMISEN TUEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI	5
4 LIIKKUMISEN TUKI KULJETUSPALVELUNA JÄRJESTETTYNÄ: SISÄLLÖN MÄÄRITYKSIÄ.....	7
5 MATKOJEN TILAAMINEN JA ASIAKASMAKSU	10

1 VAMMAISPALVELULAIN MUKAISEN LIIKKUMISEN TUEN JÄRJESTÄMINEN

Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen (28 §, 29 §, 30 §, 31 §) myöntämisen perusteet on laadittu tukemaan viranhaltijoiden päätöksentekoa ja turvaamaan asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu Pohjois-Savon hyvinvointialueella.

Vammaispalvelulain mukaiset palvelut ovat erityispalveluja, joiden tarkoitus on täydentää ensisijaisen lainsäädännön mukaisia yleisiä sosiaalipalveluita. Tarkoituksena on, että myös vammaiset henkilöt saavat palvelut osana yleistä palvelujärjestelmää yhdenvertaisesti muiden kanssa. Vammaispalvelulain mukaiset erityispalvelut turvaavat vammaisen henkilön tarvitseman avun ja tuen tilanteissa, joissa yleiset palvelut eivät ole vammaiselle henkilölle sopivia. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että vammaispalveluista myönnettävät erityispalvelut ovat henkilölle välttämättömiä itsenäisen elämän, osallisuuden tai yhdenvertaisuuden toteutumiseksi.

Vammaisella henkilöllä on oikeus saada 1.1.2025 alkaen tässä soveltamisohjeessa käsiteltävä kohtuullinen tarvitsemansa liikkumisen tuki (VPL 28 §) mikäli hän täyttää vammaispalvelulain soveltamisalan edellytykset (VPL 2 §) sekä palvelukohtaiset palvelun saamisen kriteerit.

Vammaispalvelulain (675/2023) 28 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada tarvitsemansa kohtuullinen liikkumisen tuki, jos hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on käytössä vammaispalvelulain 29 §:ssä mainituista liikkumisen tuen toteuttamistavoista:

- 1.) kuljetuspalvelu
- 2.) saattajapalvelu osana kuljetuspalvelua
- 3.) henkilökohtainen apu
- 4.) taloudellinen tuki auton hankintaan

Liikkumisen tuki voidaan toteuttaa yhdellä tai useammalla eri toteuttamistavalla.

Liikkumisen tuen toteuttamistapaa, määrää ja alueellista laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon vammaisen henkilön liikkumisen tuen tarve, muut käytettävissä olevat palvelut ja toimintaympäristön esteettömyys.

Saattajapalvelu: Pohjois-Savon hyvinvointialueella saattajapalvelu on kuljetuspalveluun tarvittaessa liittyvä lisäpalvelu, josta tehdään erillinen päätös.

Henkilökohtainen apu: Henkilökohtainen apu liikkumisen tuen järjestämistapana edellyttää, että vammaisella henkilöllä on arvioitu olevan oikeus vammaispalvelulain 9 §:n mukaiseen henkilökohtaiseen apuun ja että henkilökohtaisen avun turvin vammaisen henkilön on mahdollista liikkua muulla tavoin kuin kuljetuspalvelulla. Järjestettäessä liikkumisen tuki henkilökohtaisen avun turvin, huomioidaan liikkumiseen käytettävä aika henkilökohtaisen avun tuntimäärässä.

Vammaispalvelut

Taloudellinen tuki auton hankintaan: Hyvinvointialue voi myöntää auton tai muun kulkuneuvon hankintaan tukea, jos vammaisen henkilön liikkumisen tuen tarve on runsasta. Auton ja muun kulkuneuvon hankintaan tukea haetaan erikseen, koska kyseessä on määrärahasidonnainen palvelu.

Vammaispalvelulain siirtymäajalla vuoden 2027 loppuun saakka sovelletaan vanhaa vammaispalvelulakia (380/1987) vanhan lainsäädännön mukaisesti kuljetuspalvelupäätöksiin. Vammaispalvelulain (380/1987) 8 §:n mukaan hyvinvointialueen on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut on järjestettävä siten, että vammaisilla henkilöillä on samankaltaiset ja yhdenvertaiset oikeudet liikkua, kuin muillakin yhteiskunnan jäsenillä. Kuljetuspalveluilla turvataan vaikeavammaisille henkilöille kohtuulliset liikkumismahdollisuudet yhdenvertaisesti muiden kansalaisten kanssa.

2 LIIKKUMISEN TUEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

2.1 Henkilöllinen soveltamisala

Vammaispalvelulakia sovelletaan 2 §:ssä tarkoitettuun vammaiseen henkilöön. Vammaispalvelulain mukaisia erityispalveluja järjestetään vain, jos muussa laissa tarkoitetut palvelut eivät ole henkilön yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaiset kuljetuspalvelut ovat ensisijaisia suhteessa vammaispalvelulain mukaisesti kuljetuspalveluihin, mikäli ne ovat riittäviä ja asiakkaalle sopivia. Vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut tulevat kyseeseen silloin, jos ensisijaisilla palveluilla ja tukimuodoilla ei voida poistaa vammasta aiheutunutta tarvetta tai haittaa. Kuljetuksia ei järjestetä vammaispalveluna silloin, jos henkilö saa vammautumisesta matkakustannusten korvauksia vakuutuslainsäädännön perusteella. Vammaispalvelukuljetuksina ei järjestetä myöskään KELA:n korvauksien piiriin kuuluvia terveydenhuollon matkoja tai koulumatkoja. Koulukuljetukset kuuluvat kunnan perusopetuksen järjestämisvastuulle.

2.2 Palvelun käyttötarkoitus

Vammaispalvelulain mukaista liikkumisen tukea on järjestettävä työ- ja opiskelumatkoihin sekä työllistymistä tukevan toiminnan, työtoiminnan ja muun tavanomaisen elämän matkoihin. Liikkumisen tukea on lisäksi järjestettävä tarvittaessa vammaispalvelulain mukaisen valmennuksen, erityisen osallisuuden tuen, tuetun päätöksenteon, vaativan moniammatillisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin.

2.3 Matkustusalue

Matkustusalue määritellään yksilöllisesti ja kirjataan päätökseen. Muita, kuin työ- ja opiskelumatkoja voidaan myöntää käytettäväksi oman asuinkunnan sisällä, toiminnallisiin lähikuntiin sekä oman elämän kannalta merkittäviin kuntiin, huomioiden kustannusten kohtuullisuus.

Vammaispalvelut

Kohtuullisia kustannuksia arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, missä muut kuntalaiset käyvät yleisesti esimerkiksi kaupassa, apteekissa tai hoitavat muita jokapäiväiseen elämään liittyviä asioita.

Toiminnallisella lähikunnalla tarkoitetaan lähintä mahdollista kuntaa, josta vammaisen henkilön arkielämässä tarvitsema palvelu on saatavissa.

Oman elämän kannalta merkittäväksi kunnaksi voidaan katsoa kunta, jossa vammaisella henkilöllä on tarve käydä toistuvasti ja merkittävästä syystä tilanteessa, jossa matkan tarkoitusta ei ole mahdollista toteuttaa asuinkunnassa tai toiminnallisissa lähikunnissa. Arvioitaessa matkojen myöntämistä tällaiseen kuntaan, matkan pituus voi vaikuttaa myönnettävien matkojen määrään, mikä on osa järjestettävän palvelun kohtuullisuuden arviointia. Asiakkaalta voidaan myös edellyttää, että hän käyttää osaan matkasta julkista joukkoliikennettä.

Myönnettäessä matkoja toiminnalliseen lähikuntaan ja/tai oman elämän kannalta merkittävään kuntaan matkojen määrää arvioidaan asiakkaan esittämän matkojen tarpeen ja tavanomaisena sekä kohtuullisena pidettävän kauemmas suuntautuvien matkojen määrän arvion perusteella. Toiminnalliseen ja oman elämän kannalta merkittävään kuntaan suuntautuvat matkat sisältyvät asiakkaalle asuinkunnan alueelle myönnettyjen kuljetuspalvelumatkojen määrään, ei niiden lisäksi.

Työ- ja opiskelumatkojen laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon vammaisen henkilön yhdenvertainen oikeus työntekoon ja opiskeluun sekä vammaisen henkilön yksilöllinen liikkumisen tuen tarve.

Vammaispalvelulain siirtymäajalla vuoden 2027 loppuun saakka sovelletaan vanhaa vammaispalvelulakia (380/1987) vanhan lainsäädännön mukaisiin voimassa oleviin kuljetuspalvelupäätöksiin. Siirtymäajalla noudatetaan vanhan lainsäädännön mukaisissa viranhaltijapäätöksissä tehtyjä aluerajauksia.

2.4 Matkojen määrä

Vammaispalvelulain perusteella vammaisella henkilöllä on oikeus saada liikkumisen tukea työ- ja opiskelumatkoihin sekä työllistymistä tukevan toiminnan, työtoiminnan (SHL 27 e §), valmennuksen, erityisen osallisuuden tuen, tuetun päätöksenteon, vaativan moniammatillisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin välttämättä tarvitsemansa määrä. Muun tavanomaisen elämän matkoihin on oikeus saada liikkumisen tukea vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, ellei vammaisen henkilö hae tätä pienempää määrää matkoja. Mikäli vammaisen henkilön matkojen tarve on 18 matkaa suurempi, on kuljetuspalvelutarpeesta ja matkan tarkoituksesta annettava yksityiskohtainen selvitys.

3 LIIKKUMISEN TUEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI

3.1 Hakeminen

Liikkumisen tukea haetaan vammaispalveluhakemuksella, joita on saatavilla hyvinvointialueen verkkosivuilta ja alueellisista vammaispalvelukeskuksista. Hakemuksen

Vammaispalvelut

liitteenä tulee toimittaa sellainen lääkärinlausunto, josta ilmenee hakijan sairaus tai vamma, arvio haitta-asteesta ja sen pitkäaikaisuudesta sekä kuvaus tämänhetkisestä liikkumis- ja toimintakyvystä ja mahdolliset kuntoutumisen suunnitelmat. Mikäli liikkumisen tukea haetaan työ- tai opiskelumatkoihin, tulee hakemukseen liittää työ- tai opiskelutodistus.

3.2 Palvelutarpeen arviointi

Liikkumisen tuen tarpeen arviointi perustuu asiakkaan elämäntilanteen, elinympäristön ja hänen vammastaan ja/tai sairaudestaan aiheutuvan liikkumisen vaikeuksien ja muiden toimintarajoitteen kartoittamiseen. Palvelun tarpeen arvioinnissa huomioidaan liikunta- ja muuta toimintakykyä kuvaavat asiantuntijalausunnat sekä asiakkaan liikkumismahdollisuudet hänen omassa asuin- ja toimintaympäristössään. Lausunnot huomioidaan liikkumisen tuen päätöksen ratkaisussa.

Asiakkaan palvelutarpeen arvioimiseksi tehdään tarvittaessa kotikäynti. Arvioitaessa liikkumisen tuen tarvetta selvitetään asiakkaan toimintakykyä ja liikkumista sekä liikkumisessa käytettävien apuvälineiden tarvetta, joukkoliikenneyhteydet, matkat pysäkillä, asiakkaalle tärkeiden palvelujen sijainti. Arviointia tehtäessä selvitetään ensisijaisesti esteettömän joukkoliikenteen kuten palveluliikenteen käyttömahdollisuus.

3.3 Koematka

Sen selvittämiseksi, aiheuttaako asiakkaan vamma tai sairaus kohtuuttoman suuria vaikeuksia joukkoliikenteessä, voidaan joissakin tapauksissa tarvittaessa tehdä koematka. Koematkan käyttäminen palvelutarpeen arviointikeinona on tarkoituksenmukaista silloin, kun muulla selvityksellä ei saada riittävän tarkkaa tietoa asiakkaan toimintakyvystä joukkoliikenteessä.

Koematkan aikana fysioterapeutti tai muu soveltuva ammattihenkilö matkustaa asiakkaan kanssa yhdessä joukkoliikennevälineellä. Tarkoituksena on arvioida, minkälaisia vaikeuksia matkan aikana ilmenee ja ovatko ne niin suuria, että joukkoliikenteen käyttäminen olisi asiakkaalle kohtuuttoman vaikeaa.

3.4 Työ- ja opiskelumatkat

Työ- ja opiskelumatkoihin tarvittavat liikkumisen tuen matkat myönnetään pääsääntöisesti tavanomaiselle työssäkäynti- ja opiskelualueelle. Työmatkoina korvataan asunnon ja työpaikan väliset matkat. Matkoja ei myönnetä työnantajan määräyksestä tapahtuviin työn tekemiseen eikä yritystoimintaan liittyviin matkoihin.

Liikkumisen tukea voidaan myöntää opiskelumatkoihin silloin, kun opiskelu on tutkintoon johtavaa tai voi parantaa asiakkaan työllistymismahdollisuuksia. Tällaista opiskelua on myös vammaisten opiskelijoiden valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus. Matkustusoikeus ja asiakasmaksu määräytyy kodin ja oppilaitoksen toimipisteen välimatkan perusteella. Mikäli oppilaitoksella on useampi toimipiste ja opiskelu tapahtuu osan viikkoa muualla kuin pääasiallisessa toimipisteessä, asiakasmaksu peritään kuitenkin pääasiallisen toimipisteen ja kodin välimatkaan perustuen.

Vammaispalvelut

Opiskelupäivän aikana tapahtuvat pakolliset opintoihin kuuluvat siirtymät tai muut matkat ovat ensisijaisesti oppilaitoksen järjestämis- ja kustannusvastuulla. Mikäli opiskelija ei voi matkustaa oppilaitoksen järjestämässä kuljetuksessa esimerkiksi apuvälineiden käytön vuoksi tai siirtymä ei ole oppilaitoksen järjestämisvastuuseen kuuluva, koulupäivän aikana tapahtuvaan siirtymään voi opiskelija käyttää opiskelumatkoille myönnettyä kuljetuspalvelua. Siirtymistä ei peritä erillistä asiakasmaksua.

Harrastusluonteiseen opiskeluun ei myönnetä erillisiä matkoja, vaan asiakas voi käyttää hänelle jo myönnettyjä tavanomaiseen elämään kuuluvia asiointi- ja virkistysmatkoja (18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa).

3.5 Oman auton vaikutus kuljetuspalvelumatkoihin

Mikäli henkilö on saanut auton hankkimiseen vammaispalvelujen avustusta tai autoverolain mukaista autoveron palautusta, voidaan harkinnan mukaan rajoittaa kuljetuspalvelumatkojen käyttäminen tilanteisiin, joissa oman auton käyttö on estynyt. Asiakkaan tulee antaa selvitys, jos auton käyttö on estynyt joko kokonaan tai tilapäisesti.

Vammaispalvelulain mukaan, jos hyvinvointialue on myöntänyt taloudellista tukea auton tai muun kulkuneuvon hankintaan, vammaisella henkilöllä on oikeus lisäksi saada muuta liikkumisen tukea vähintään 24 yhdensuuntaista matkaa vuodessa, ellei vammainen henkilö hae tätä pienempää määrää matkoja.

3.6 Päätös liikkumisen tuen myöntämisestä

Kirjallisen päätöksen liikkumisen tuen myöntämisestä tekee vammaispalvelujen viranhaltija. Liikkumisen tuki myönnetään joko toistaiseksi tai määräajaksi asiakkaan liikkumisen tuen ja toimintakyvyn mukaan. Päätös tarkistetaan aina, kun asiakkaan olosuhteet muuttuvat ja/tai asiakkaan asiakassuunnitelman päivityksen yhteydessä. Asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa vammaispalveluihin olosuhteissaan tapahtuvissa muutoksista, joilla on vaikutusta liikkumisen tuen tarpeeseen ja myöntämisperusteisiin. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi toimintakyvyn muutokset, pitkäaikaishoitoon siirtyminen, muutto toiselle paikkakunnalle ja liikkumisen apuvälineitä (esim. pyörätuoli) koskevat muutokset.

4 LIIKKUMISEN TUKI KULJETUSPALVELUNA JÄRJESTETTYNÄ: SISÄLLÖN MÄÄRITYKSIÄ

4.1 Yhdensuuntainen matka ja omavastuuosuus

Asiakkaalle myönnettävät matkaoikeudet ovat yhdensuuntaisia matkoja. Yhdensuuntainen matka päättyy eri osoitteeseen kuin mistä se on alkanut. Paluu kotiin tai matkan jatkuminen yhdestä asiointiosoitteesta toiseen on toinen yhdensuuntainen matka. Asiakas maksaa kuljetuspalvelumatkastaan omavastuuosuuden, jonka suuruus määräytyy joukkoliikenteen taksojen mukaan. Omavastuuosuus maksetaan jokaisesta yhdensuuntaisesta matkasta.

4.2 Matkan aikana tapahtuva pysähdysaika

Yhdensuuntaiseen matkaan voi sisältyä yksi matkan aikana tapahtuva pikainen pysähdys, enintään 15 minuutin mittainen, reitin varrella. Pikaisena pysähdyksenä voi olla käynti

Vammaispalvelut

esimerkiksi pankkiautomaatilla tai kirjeen postitus, joka tapahtuu ennen matkan päätepistettä. Pikainen pysähdys ei voi olla matkan lähtö- tai pääteasteessä.

4.3 Matkojen yhdistely ja samassa kyydissä matkustavat muut henkilöt

Kuljetuspalvelumatkoja voidaan yhdistellä toteutettavaksi samalla kulkuvälineellä, jollei siitä aiheudu matkustusajan kohtuutonta pitenemistä tai muuta kohtuutonta haittaa vammaiselle henkilölle.

Mikäli samassa kuljetuksessa matkustaa useita kuljetuspalveluasiakkaita, jokaisen matka on tilattava matkojen yhdistelykeskuksesta. Kaikilta asiakkailta laskutetaan matkan omavastuuosuus ja he käyttävät yhden heille myönnetystä kuljetuspalvelumatkosta.

Mikäli samassa kuljetuksessa matkustaa asiakkaan ja häntä avustavan henkilön tai saattajan lisäksi muita henkilöitä, joilla ei ole kuljetuspalvelupäätöstä, matkan kustannukset jaetaan tasan kaikkien kyydissä olevien kesken iästä tai sukulaisuussuhteesta riippumatta. Mukana matkustavat muut henkilöt maksavat osuutensa kyydin hinnasta taksinkuljettajalle.

Kuljetuspalveluasiakkaan mukana matkustavat omat alaikäiset lapset, maksavat kertalipun hinnan ikänsä mukaisesti.

4.4 Asiakasta avustavan henkilön mukana olo kuljetuspalvelumatkoilla

Vammaispalvelulain mukaisilla kuljetuspalvelumatkoilla voi asiakkaan mukana matkustaa maksutta yksi asiakasta avustava henkilö, esimerkiksi huoltaja, omainen tai muu läheinen henkilö, omaishoitaja tai henkilökohtainen avustaja. Avustava henkilö auttaa asiakasta perillä matkakohteessa.

Liikkumisen tuen päätös on henkilökohtainen ja tarkoitettu vain liikkumisen tukea saavan vammaisen henkilön matkatarpeita varten. Liikkumisen tukea ei voi käyttää tilanteissa, joissa matkustamisen tarve johtuu tosiasiallisesti avustavan henkilön matkatarpeista.

Avustavan henkilön on kyettävä tosiasiallisesti avustamaan asiakasta. Jos asiakkaalla on kuljetuspalvelumatkalla maksutta mukana häntä avustava henkilö, ei taksinkuljettaja nouda asiakasta sisältä lähtöpaikasta tai saata sisälle kohteessa, vaan nämä tehtävät kuuluvat avustavalle henkilölle.

Asiakkaan mukana maksutta matkustavasta asiakasta avustavasta henkilöstä ei kirjata erillistä mainintaa asiakkaan kuljetuspalvelupäätökseen, koska tämä mahdollisuus on kaikilla Pohjois-Savon hyvinvointialueen vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun asiakkailla ilman erityistä tarveharkintaa. Kyseessä ei ole vammaispalvelulain tarkoittama saattajapalvelu. Pohjois-Savon hyvinvointialueella saattajapalvelu on kuljetuspalveluun liittyvä lisäpalvelu, josta tehdään erillinen päätös.

Pääsääntöisesti asiakkaan mukana maksutta matkustava asiakasta avustava henkilö ei voi itse olla liikkumisen tuen asiakas. Mikäli tästä käytännöstä on perusteltua poiketa jonkun asiakkaan kohdalla, asia ja avustavan henkilön nimi kirjataan hänelle tehtyyn liikkumisen tuen päätökseen erityisjärjestelyinä.

Vammaispalvelut

Asiakkaan mukana maksutta matkustavan asiakasta avustavan henkilön on tultava kuljetuspalvelukytyin ja jäätävä kyydistä yhdessä asiakkaan kanssa. Avustava henkilö ei voi yksin matkustaa kuljetuspalvelukyydissä eikä hänen noutamiseksi tai kyydistä jättämiseksi poiketa asiakkaan matkustusreitiltä.

4.5 Matkat vierailupaikkakunnalla

Matkat vierailupaikkakunnalla korvataan omavastuun ylittävältä osalta jälkikäteen kuitteja vastaan asiakkaan ilmoittamalle pankkitilille. Omavastuuosuus on kilometritaksan mukainen. Korvattavaksi tulee ainoastaan kuljetuspalveluasiakkaan ja hänen mukanaan maksutta matkustavan avustavan henkilön osuus. Kuitit toimitetaan Sansia Oy:lle asiakasohjeen lopussa olevan ohjeistuksen mukaisesti ja niihin on liitettävä osoitteet, joiden välillä ajo on tapahtunut. Vierailupaikkakunnalla toteutuvat matkat eivät saa ylittää kuntarajoja. Matkan alku- ja päätepiste on oltava vierailupaikkakunnan sisällä. Asiakkaan on huolehdittava siitä, ettei kuukausittainen matkojen määrä ylity.

4.6 Erillisoikeudet

Kuljetuspalvelun toteuttamiseksi on mahdollista myöntää erillisoikeuksia, mikäli ne ovat asiakkaan sairaudesta tai vammasta johtuvista syistä välttämättömiä kuljetuspalvelun käytön mahdollistamiseksi.

Jokaisen erillisoikeuden tarve arvioidaan erikseen ja myönnetty erillisoikeus kirjataan asiakkaan kuljetuspalvelupäätökselle.

Vammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus liikkumisen tukeen, mutta ei sen tiettyyn toteuttamistapaan. Viranhaltijan tulee varmistaa liikkumisen tukea järjestettäessä, että vammaisen henkilön yksilölliset tarpeet liikkumiseen toteutuvat ja valitut toteuttamistavat soveltuvat asiakkaalle.

Mikään yksittäinen erillisoikeus ei automaattisesti oikeuta muihin erillisoikeuksiin. Esimerkiksi vakiotaksioikeus ei sisällä oikeutta yhdistelystä vapaisiin kyyteihin tai anna oikeutta tilata kyyti ilman ennakotilausaikaa.

Erillisoikeuksista huolimatta kaikki kuljetuspalvelumatkat tilataan Pohjois-Savon hyvinvointialueen Matkojen yhdistelykeskuksesta.

4.6.1 Porrasvetolisä

Osana asiakkaan kuljetuspalveluja voidaan myöntää/ korvata porrasvetolisä, mikäli asiakkaalle on myönnetty invataksin / paaritaksin käyttöoikeus.

Porrasveto tarkoittaa asiakkaan kuljettamista pyörätuolilla rappusissa joko käsivoimin tai erityisen CE-merkityn porraskiipijän avulla rakennuksen sisällä olevissa portaissa tai luhtikäytävällä varustetun kerrostalon ulkopuolella olevissa portaissa. Kuljettaja suorittaa porrasvedon, mikäli arvioi toimenpiteen turvalliseksi. Porrasvedon käyttäminen on mahdollista asiakkaan omassa kotiosoitteessa tai vierailuilla jonkun toisen kotona. Julkisilta tiloilta odotetaan esteettömyyttä, jolloin porrasveto ei niissä lähtökohtaisesti ole tarpeellinen.

4.6.2 Avustamislisä (invataksin/paaritaksin käyttöoikeus)

Vammaispalvelut

Kuljetuspalvelumatkaan kuuluu kuljettajalta saatava apu siirtyessä noutokohteesta autoon ja kuljetuksen päätepisteessä autosta sisätilaan. Mikäli asiakkaan toimintakyky lisäksi edellyttää, että hänen on siirryttävä autoon ja siitä pois nostolaitteella tai matkustettava kuljetuksen aikana pyörätuolissaan tai paarilla ja siten kuljettaminen vaatii esteettömän auton eli inva- tai paaritaksin käyttöä, myönnetään asiakkaalle erityisjärjestelyinä oikeus avustamislisään. Avustamislisä voidaan myöntää invataksi/paaritaksikuljetuksiin, kun asiakas ei pääse esim. henkilöauton, tila-auton tai monitoimiauton kyytiin tai ei pysty matkustamaan niissä.

4.6.3 Vakiotaksin käyttöoikeus

Yksilölliseen harkintaan perustuen kuljetuspalvelujen järjestämistapaan voidaan tarvittaessa tehdä poikkeus vakiotaksin käyttöoikeuden suhteen. Oikeus vakiotaksin käyttöön voidaan myöntää ainoastaan sellaisesta vammasta tai sairaudesta aiheutuvasta syystä, joka edellyttää matkustamista aina saman sopimusautonkuljettajan kyydissä. Matka tilataan kuitenkin aina Matkojen yhdistelykeskukselta eikä suoraan taksiautoilijalta. Tilauksessa tulee noudattaa samaa ennakkotilausaikaa kuin muidenkin matkojen kohdalla.

Vakiotakin käyttöoikeudesta huolimatta asiakkaan matkoja voidaan yhdistellä.

4.6.4 Yhdistelykielto

Samaan kyytiin ei yhdistellä muita matkustajia, mikäli asiakkaan kuljetuspalvelun käyttäminen estyisi vammasta tai sairaudesta aiheutuvasta syystä.

4.6.5 Erityiskalustotarve

Erityiskaluston käyttötarve voi olla henkilöauton, tuoksuttoman auton tai invataksissa erityisvahvan nostolaitteen tarve.

Erityiskalustotarpeen vuoksi ei asiakkaalle automaattisesti myönnetä vakiotaksioikeutta, vaan matkojen yhdistelykeskus etsii asiakkaalle päätöksessä määritetyn soveltuvan auton.

4.6.6 Oikeus olla noudattamatta ennakkotilausaikaa

Asiakkaalla ei ole 1,5 h tunnin järjestelyvaraa, vaan kyyti pyritään järjestämään välittömästi vammasta tai sairaudesta johtuvasta syystä. Palvelun käyttömukavuus ei ole peruste ennakkotilausajan noudattamatta jättämiselle.

4.6.7 Oikeus tilata matka tekstiviestillä

Tekstiviestillä matkat tilataan erillisestä numerosta, mikäli asiakkaan vammasta tai sairaudesta johtuen matkan tilaaminen ei ole muilla tavoin mahdollista. Myös tekstiviestillä tilatuissa matkoissa on huomioitava 1,5 tunnin ennakkotilausaika.

5 MATKOJEN TILAAMINEN JA ASIAKASMAKSU**5.1 Matkojen tilaaminen**

Kuljetuspalvelumatkat (meno- ja paluukyyti) tilataan viimeistään 1,5 tuntia ennen toivottua lähtöaikaa, jolloin voidaan taata tilatun matkan toteutuminen. Tilaus tehdään

Vammaispalvelut

matkojenyhdistelykeskuksesta (MYK) puhelinnumerosta (017 183 183) arkisin kello 7.00–17.00.

Matkan voi tilata myös sähköpostitse edellisenä arkipäivänä klo 14.00 mennessä osoitteesta kuljetukset@sansia.fi.

Ennakkoon tiedossa olevat iltaisin ja viikonloppuisin tapahtuvat kuljetuspalvelumatkat tilataan MYK:n numerosta sen aukioloaikana. Illalla, yöllä ja viikonloppuna yllättäen tarvittavat matkat, joita ei ole voinut tilata ennakkoon MYK:n aukioloaikana, hoidetaan Keski-Suomen matkojenyhdistelykeskuksen kautta. Tilaus tapahtuu MYK:n puhelinnumerosta tai sähköpostilla osoitteesta: kuljetukset@jytaksi.fi.

Meno- ja paluukyyti suositellaan tilattavaksi samalla kertaa.

Puhelu ja jonotus maksavat paikallispuhelun verran.

5.2 Matkan peruminen

Käyttämättä jäävä tilaus tulee perua viivytyksettä. Mikäli peruutusta ei ole tehty ennen kuin taksi on lähtenyt asiakasta noutamaan tai tilattu matka jää käyttämättä, matka vähentää käytössä olevia kuukauden matkoja.

5.3 Asiakasmaksut

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) 7f § mukaan vammaispalvelulain perusteella järjestettävistä kuljetuspalveluista voidaan periä enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu.

Hyvinvointialue laskuttaa kuljetuspalvelumatkoista asiakasmaksun, jonka suuruuden määrittää Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevaltuusto päättäessään asiakasmaksuista.

Hyvinvointialue korvaa kuljetuspalvelumatkan omavastuuosuuden ylittävän osan vain siinä tapauksessa, että matka on tilattu etukäteen matkojen yhdistelykeskuksen kautta.
